26/11/2021

Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωΐνος: Είναι αναγκαίο να νηστεύω;

/ Ενορίες

Ομιλία με θέμα «Είναι αναγκαίο να νηστεύω;», πραγματοποίησε ο Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωΐνος, κληρικός της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Τετάρτη 24 Νοεμβρίου.

Της ομιλίας, που δόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», προηγήθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο τη Βηματάρισσα.

Η ομιλία μεταδόθηκε από το κανάλι του προγράμματος στο YouTube.

Η σαρακοστή των Χριστουγέννων, την οποία διανύουμε, ανέφερε ο π. Δανιήλ,

αποτελεί περίοδο προετοιμασίας, αγώνα και προσπάθειας, για να μπορέσει ο άνθρωπος να βιώσει το μήνυμα της μεγάλης δεσποτικής εορτής.

Η προετοιμασία αυτή περιλαμβάνει τους τρόπους που συστήνει και διαθέτει η Εκκλησία, για να καθαρίσει ο άνθρωπος την ψυχή του και να λειάνουμε την καρδιά του. Ένας από αυτούς τους τρόπους, είναι ο θεσμός της νηστείας.

«Δεν νοείται χριστιανός, χωρίς να ζει πνευματικά. Και ζω πνευματικά σημαίνει ασκούμαι. Ο πνευματικός αγώνας, είναι πάντοτε αγώνας, δεν είναι ξεκούραση.

Και είναι ο δυσκολότερος από τους αγώνες που έχουμε να κάνουμε στη ζωή μας. Γιατί ο πνευματικός αγώνας, έχει να αντιμετωπίσει δύο τεράστια κεφάλαια στη ζωή μας, τον διάβολο και τον εαυτό μας.»

Ο πνευματικός αγώνας, και άρα και η νηστεία, είναι εκείνος ο τρόπος, για να πλησιάσει ο άνθρωπος τον Χριστό. Και μάλιστα, συνέχισε ο π. Δανιήλ, η νηστεία κατέχει σημαντική θέση στον πνευματικό αγώνα και αποτελεί μεγάλο όπλο στα χέρια του ανθρώπου, που τηρώντας την, χαριτώνεται και ενισχύεται ύπαρξη του.

Η νηστεία στηρίζει πάρα πολύ την ψυχή μας. Και είναι τόσο σημαντική, ώστε είδαμε να την χρησιμοποιεί και ο ίδιος ο Χριστός. Και η ζωή των αγίων μας, κάτι παρόμοιο έχει να μας δείξει, αφού είναι ζωή άσκησης, αγώνα, νηστείας και προσευχής.

Η λέξη νηστεία, εξήγησε ο π. Δανιήλ, αρχικά σήμαινε αφαγία, πλήρη αποχή από την τροφή. Αργότερα όμως, η Εκκλησία όρισε η νηστεία να μην είναι πλήρης, αλλά μερική αποχή, χωρίζοντας τις τροφές σε νηστίσιμες και αρτύσιμες.

Η νηστεία προϋπήρχε της χριστιανικής Εκκλησίας και την συναντάμε σε πολλούς αρχαίους λαούς την ανατολής, όπως και στην αρχαία Ελλάδα. Αποκτά ύπαρξη αμέσως με την δημιουργία του ανθρώπου.

Και όπως γράφει ο Μ. Βασίλειος, η νηστεία έχει την ίδια ηλικία με το ανθρώπινο γένος. Γιατί όταν δημιουργήθηκαν οι πρώτοι άνθρωποι στον παράδεισο, ο Αδάμ και η Εύα, ο Θεός τους έδωσε εντολή νηστείας, κατά τους Πατέρες.

«Η νηστεία πάντοτε μας προσφέρει, μας δίνει δύναμη, αντοχές, κουράγιο, εκείνη την υπέροχη αίσθηση ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε. Είναι άριστος δάσκαλος, γιατί μας μαθαίνει να είμαστε εγκρατείς, να περιοριζόμαστε στα λίγα και αποτελεί σπουδαία διδασκαλία. Είναι φάρμακο η νηστεία, γιατί έρχεται να διορθώσει όλες τις λανθάνουσες αμαρτωλές καταστάσεις που υπάρχουν μέσα μας.

Όπως σημειώνουν οι Πατέρες, ο Θεός έδωσε εντολή νηστείας μέσα στον παράδεισο, που σημαίνει ότι κι εκεί ήταν αναγκαία. Και αφού ήταν αναγκαία εκεί, πόσο μάλλον εκτός παραδείσου.»

Η Εκκλησία από τους πρώτες αιώνες, θεσμοθέτησε και εγκαθίδρυσε τη νηστεία μέσα στη ζωή της. Η πρώτη νηστεία που υπήρξε, ήταν η νηστεία προ του Πάσχα, που αρχικά ήταν ολιγοήμερη και μετά επεκτάθηκε, όπως την ξέρουμε σήμερα.

Επίσης από τις πρώτες νηστείες, είναι και οι ημέρες της Τετάρτης και της Παρασκευής. Τετάρτη, γιατί ήταν η ημέρα που κατηγορήθηκε και κρίθηκε αδίκως από το παράνομο συνέδριο των Ιουδαίων ο Κύριος, και Παρασκευή, γιατί ανέβηκε στον Σταυρό και θυσιάστηκε για όλους τους ανθρώπους.

Με τη νηστεία, όπως παρατήρησε ο π. Δανιήλ, επιδιώκουμε την κάθαρση από τα πάθη, αφού απολυμαίνει τις αισθήσεις μας, θανατώνει την φιληδονία, μαραίνει τις ορμές, κοιμίζει τις σαρκικές επιθυμίες, τοποθετεί τον εαυτό μας σε μία κατάσταση αξιοπρέπειας.Η νηστεία είναι παθοκτόνος, κατά τους Πατέρες, αλλά όχι σωματοκτόνος.

«Το ζήτημα της νηστείας, όπως και όλα τα άλλα, θα πρέπει ο άνθρωπος να το ρυθμίζει με τον διακριτικό πνευματικό. Και δεν σημαίνει, ότι κάποιος που δεν νηστεύει για διάφορους σοβαρούς λόγους, ότι δεν κάνει νηστεία.

Εξ' άλλου, δεν υπάρχει μόνο η νηστεία της τροφής, αλλά η πραγματική νηστεία είναι η αλλοτρίωση από τα πάθη μας. Είναι προτιμότερο να νηστεύω τα πάθη μου και ότι άλλο κουβαλάω μέσα μου και να φάω, παρά να μην τρώω λάδι και να πέφτω συνέχεια σε κατάκριση.»

Με τη νηστεία καθαριζόμαστε από ρυπαρούς λογισμούς, συνέχισε. Μπαίνει και στο μυαλό μας η νηστεία και το καθαρίζει, γιατί όλος ο κόπος της νηστείας θέτει τον εαυτό μας σε μια κίνηση προς τον καλό λογισμό.

Η νηστεία είναι όπλο που πολεμάμε τον διάβολο, γιατί όταν νηστεύουμε, ταπεινωνόμαστε και η ταπείνωση είναι το μόνο που δεν μπορεί να κάνει ο διάβολος.

Με τη νηστεία επιδιώκουμε την απόκτηση όλων των χριστιανικών αρετών, γιατί είναι πνευματικός μαγνήτης που έλκει τις αρετές. Η νηστεία ακόμη, σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας, είναι ο δρόμος που οδηγεί στον Θεό.

Όμως. σε κάθε τι θεάρεστο, εξήγησε στη συνέχεια ο π. Δανιήλ, ο διάβολος μπαίνει στη μέση κι όταν αποφασίζουμε να νηστεύσουμε, έρχονται και τα εμπόδια που

προσπαθούν να μας αποτρέψουν. Κι αν δεν τα καταφέρει, έρχεται πλέον στο τέλος της νηστείας να μας ρίξει στον εγωισμό και να τα γκρεμίσει όλα.

Άλλα εμπόδια, είναι η δική μας ανθρώπινη αδυναμία, υπαρκτή ή πλασματική, το πνεύμα της εποχής μας και ο ίδιος ο άνθρωπος, και μάλιστα οι δικοί μας άνθρωποι. Έχουμε όμως κι εμείς τις προφάσεις μας για να μην κάνουμε νηστεία.

Και κλείνοντας, σημείωσε:

«Πριν αρχίσουμε να δικαιολογούμαστε και να προφασιζόμαστε, ας μπούμε στο στάδιο και τον αγώνα της νηστείας με χαρά, με μεράκι. Απέχουμε από το φαγητό, στερούμαστε για πολεμήσουμε τα πάθη και τις αμαρτίες μας.

Δεν φτάνουμε να μετανοήσουμε, αν δεν νηστεύσουμε, αν δεν κακουχήσουμε, αν δεν κακοπεράσουμε. Οι άγιοι μας γι' αυτό τα κατάφεραν, γιατί υπέβαλλαν τον εαυτό τους, σε κακουχίες, σε νηστείες, σε στερήσεις, γι' αυτό μετάνιωσαν και μπήκαν στον παράδεισο.»

Παρακολουθήστε την ομιλία:

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς